

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון
נצח

מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

שבת ראה

¶ **בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם על מת ... (יד, א')**

שסמך אצל מצוה זאת דייקא לקרותם בשם בנים, כי הא בהא תליא והוא טעמו של מצוה זאת, כי ה' יתברך אומר לישראל: בנים אתם וכו' ועל כן אסור להתגודד ולעשות קרחה על מת, כי צריכין להאמין שבאמת המיתה טובה גדולה מאד כדי לזכות על ידה דייקא להגיע לבחינת בן, שעיקר גזרת המיתה הוא כדי לבטל ולבלות בעפר זְהֵמַת בחינת העבד, כדי שזוכה לעתיד לקום בתחיה בגוף זך ואז נזכה להיות בבחינת בן כמו בן המחפש בגנוי אביו, כי אז נזכה להכירו יתברך בבחינת שם העצם, ועל כן מקשר היטב מקרא הני"ל בקשר נפלא, כי דייקא מחמת שישאל נקראים באמת בנים בחינת 'בנים אתם לה' אלקיכם', על כן 'לא תתגודדו וכו'', כי המיתה טובה גדולה כדי לזכות להגיע על ידי זה לבחינת בן בשלמות. (הלכות ברכת השחר - הלכה ג', אות מ"ה)

¶ **... ולא ירע לבבך בתתך לו, כי בגלל הדבר הזה**

יברכך ה' אלקיך בכל מעשך ... (טו, ז')

גודל מעלת הצדקה שהזהירה התורה הקדושה עליה כמה פעמים, כי צריכין לתן להעניים חלקם שיש להם בהשפע שלו. כי בודאי גם לזה העני ואביון יש צורך של שפע, ואם היה העולם מתנהג כראוי לא היה שום אביון בעולם, כי היה יורד לכל אחד השפעתו משכל הכולל (ששם שרש כל ההשפעות כלם) דרך הצנור והכלי שלו, וכמו שיהיה לעתיד באמת כמו שנאמר אפס כי לא יהיה בך אביון, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי כשישראל מקיימין התורה, שאז הם נכללין בשכל הכולל, ונמשך השפע רק להם כלל אחד ואחד כפי הצנור שלו, כי בודאי יש לכל אחד מישראל כלי וצנור לקבל רב השפע, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בהתורה הקדושה, שיוצאת משכל הכולל הני"ל בבחינת אורייתא מחכמה עלאה נפקת, אבל עיקר העניות הוא רק על ידי שפוגמין בהתורה, והעיקר על ידי פגם אמונת חכמים, שעל ידי זה נתערבבו ונתבלבלו הצנורות, עד שרב השפע יורדת לעובדי כוכבים ורשעים. ומעט השפע הבאה לישראל אינה יורדת כסדר, עד שהשפע של זה היא לפעמים אצל זה, ועל כן זה יש לו עשירות גדול וזה עני ואביון, ובאמת בשרשו עשירות של זה רבו מחלק העניים, רק על ידי פגם הני"ל נתבלבל הסדר וירדה השפע לזה, כמו שבעיקר כלל השפע שכלה היא של ישראל, ועכשיו בעונותינו הרבים רב השפע אצל העובדי כוכבים ומזלות, נמצא שהעובדי כוכבים ומזלות אוכלין השפע של ישראל, בבחינת והיה אם זרע ישראל וכו', וכמו שנאמר פרי אדמתך וכל יגיעך יאכל עם אשר לא ידעת, השם יתברך ירחם עלינו מעתה. כמו כן בין ישראל בעצמן העשירים אכולים חלק העניים.

ועל כן הזהירה התורה מאד להחזיר ולתת להעני חלקו בטוב לבב ובשמחה ובסבר פנים יפות, כמו שנאמר ולא ירע לבבך בתתך לו וכו' כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך, כי באמת היא לטובה גדולה להעשיר כשמרבה בצדקה ומחזיר להעני חלקו, כי אז כפי מה שמקים מצות צדקה, הוא חוזר ופותח הצנורות של השפע שיהיה נמשך בהם השפע כסדר, בפרט כשזוכה לתן צדקה בשופי לתלמידי חכמים העוסקים בתורה באמת, שזה עיקר אמונת חכמים כשנאמרים בהם כל כך, עד שמפזר ממונו בשביל להחזיק אותם ולהתקרב אליהם, ועל ידי אמונת חכמים חוזרין הצנורות לילך כסדר, ואז יורדת השפע בשפי גדול לכל אחד ואחד, כי אפילו העשיר שמקבל עתה רב שפע, אבל כשהוא שלא כסדר מחמת בלבול הצנורות, אזי לא תתקיים אצלו זמן רב השפעתו. וגם על פי רב יש עכובים הרבה, מחמת שאין השפע יורדת כסדר, אבל כשנותן צדקה בבחינת פתח תפתח את ידך לו, על ידי זה נפתחין הצנורות ויורדת השפע בברכה גדולה כסדר בלי עכוב, וזה כי בגלל הדבר הזה יברכך וכו'. (הלכות פקדון וארבעה שומרים - הלכה ה', אות לה לפי אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, אות פ"ח)

מכתב

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב כ"ה, המשך)
... העיקר להתחזק בתפלה ושיחה בינו לבין קונו, ולבלי לפל משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה, רק להתחזק ולהתחדש בכל עת תמיד, כי בכח הנחל נובע יתהפך הכל לטובה וזדונות יתהפכו לזכיות. והזהר והזהר להיות בשמחה תמיד ואל תניח העצבות לתוך לבך בשום אופן, והעיקר על-ידי שלא עשני גוי.

עיקר הרפואה הוא על-ידי השמחה, כי שמחה צריכין מראש ועד סוף. שתכף כשאדם רוצה לשוב הוא עברה גדולה כשיש לו עצבות ומרה שחורה חס ושלוש, וצריך לשמח את עצמו בכל יום ובכל עת במה שלא עשני גוי וכו', והעיקר לבקש ולחפש אחר הרבי האמתי וחבר אמתי שיורוהו וילמדוהו דרכים ועצות אמיתיות, עצות עמקות דרכי התשובה איך להתקרב לה' יתברך, ואז בודאי יזכה לאחרית טוב.

השמחה היא רפואה גדולה לכל מיני חולאת בגוף ובנפש.

על-ידי עצבות אדם נחלש.

מי שיש לו עצבות יתן מתנה לצדיק תדיר.

על-ידי עצבות נתבזה.

מי שאין לו עצבות והוא תמיד בשמחה בודאי יתנשא.

על-ידי עצבות בא בזיון.

קרבת הצדיק משמח את הלב.

כשאדם מתאוה לדברים שהם נגדיים להקדוש ברוך

הוא על-ידי זה בא לו אנחה.

מי שיש לו עצבות מביא על עצמו יסורין.

על-ידי קלקול השמחה בא חלאים עליו.

אשריך אחי יקירי, שבתוך מרירות צעקתך אתה

מזכיר עצמך בנוראות שלא נשמעו מעולם, ובמה

שאתה מחיה עצמך בהכח של הזקן שיכול להוציא

כל החצים אפילו לאחר שנוקו וכו', ובכח של

העשרה מיני נגינה וכו', הן באלה חפצתי, כי זה כל

ישעו וכל חפצו שדבריו הקדושים יכנסו אל הלב כחצים

ביד גבור, להחיות עצמו בהם מתוך עמק החשך ואפלה,

להפך היגון ואנחה לששון ולשמחה. תהלה לאל יש ויש לנו על

מי לסמך יהיה איך שיהיה כי חסדו גבר עלינו מאד, מה שזכינו

להנצל מלחלק עליו חס ושלוש. מעתה תהיה רגיל לשקד על הספרים שהעברתי

לך ובפרט בספרי 'לקוטי הלכות', ותסתכל בהם בכל יום ובכל עת, ולהי' התקוה

שיועילו לך הרבה. כבר דברנו וספרנו הרבה מגדל כחו של הזקן דקדושה שהוא

בעצמו אמר שאפילו אם היה עובר עברה הגדולה שבתורה לא היה נופל כלל

והיה אחר-כך איש כשר כבתחלה, רק אחר-כך היה עושה תשובה. מה יקר

חסדך ה' ששמענו המעשה של זה שיש לו כח בידי לרפאות הבת מלכה ולהוציא

ממנה כל החצים וכו' וכל רפואתה הוא שמחה שבא על-ידו, על-ידי עשרה מיני

נגינה, אשריך שאין אתה מתנגד על פלא כזה וכו'.

הצדיק האמת יש לו כח בידי להוציא כל העשרה מיני חצים שנוקו מעשר

כתרין דמסאבותא שהם שטות הכפירות ואמונות כזביות של שקר, ולרפא

בשלמות בעשרה מיני נגינה.

אם תעיין בעין השכל האמת הנפלאות נוראות גדולות המעשיות הקדושות,

תעמ'ד מרעיד ומשתומם מגדלת הבורא יתברך ומגדלת הצדיק האמתי הזקן

שבזקנים הגדול במעלה עליונה על כל בחירי הצדיקים, שהתפאר שהוא זקן

מאד ועדיין הוא יניק מאד ולא התחיל עדיין לחיות כלל וכו'.

אחי יקירי, תתחזק הרבה לשמח נפשך בכל עת בבטחון חזק בה' יתברך כי

עם ה' החסד והרבה עמו פדונו. נא ונא לבלי לשכח את הנפלאות הנוראות

אשר עשה ה' עמנו בימינו אלה שזכינו לידע מסוד גדלת רבנו הקדוש

והנורא העוסק בתקונו ותקון כל העולם, אור החדש הגנוז והצפון שיכול

להוציא כל העשרה מיני חצים ולרפאות הכל.

אני איש פלא

ונשפתי פלא גדול,

חידושי כפוני עוד לא היה בעולם

פ' מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ב'יתר. (ק"מ ב' טו)

טוב להגיד ולשיר **נח נחף נחמן נחמן פאופן** לזכות לכל הישועות

אשריך אחי, שזכית לידע מבעל הנפלאות אשר כל דבריו ודרכיו התמימים והעמיקים כלם נפלאים פלאי פלאות עד אין חקר, המחיים אותנו ואת כל העולמות כלם לדור דור. ה' ימשיך עליך רפואה שלמה, חיים ארךים טובים ובריאים, ויריק לך ברכה ממקור הברכות והישועות, וחכמה ובינה ממקור החכמה והברכה. בידידות ואהבה נאמנה נלצח ממקור החכמה.

ישראל אודער

(לקוטי עצות - רפואה, סימנים א-ו) סגלה לחולה להסתכל על הציצת

עצות ותפלות

(לקוטי מוה"ר"ן, סימן ז).

אשה שדמיה מרבים ואין לה וסת, אף על פי שהיין מזיק לה, עם כל זה רפואתה על-ידי יין שהסתכל בו צדיק אמתי (שם, סימן כט). לפי הגדלת הדעת כן נתרבה השלום, וכן זוכין לרפואה. על-כן עיקר הרפואה על-ידי עסק התורה שעל-ידי זה זוכין לדעת (שם, סימן נו). וכן על-ידי טבילת מקוה נמשך דעת וזוכין לרפואה (שם). טוב מאד לאדם כשאינו סומך על שום דבר כי אם על השם יתברך לבד. כי כשאנו סומך על השם יתברך צריך להשתדל אחר תחבולות רבות. למשל כשצריך לרפואה, צריך להשתדל אחר עשבים רבים ולפעמים אלו העשבים הצריכים לו, אינם בנמצא במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למכתו. אבל הקדוש ברוך הוא טוב לכל המכות ולכל מיני חולאת לרפואתם, והוא בנמצא תמיד. על-כן כשיש לו חולה חס ושלום, צריך שיהיה כל סמיכתו רק על תפלה ותחנונים, וזה יוכל למצא תמיד, ויועיל לו בודאי וכנ"ל. אבל לקבל רפואה על-ידי רפואות הרופאים, זה צריך לחפש ולבקש מאד מאד, שיוכל למצא רופא עם רפואות שיוכל לרפאותו. ובאמת אינו בנמצא כלל כי הרופאים מזיקים יותר ממה שמועילים לעתים רחוקות כאשר יבאר לקמן (שם, סימן י"ד).

מי שאין לו אמונת חכמים אין רפואה למכתו. והתקון לזה שידר איזהו נדר ויקים מיד, על-ידי זה ישוב לאמונת חכמים ועל-ידי זה יהיה לו רפואה שלמה (שם, סימן נו).

... אנה ה', זכנו מעתה ברחמך לתקן כל זה, באפן שזנכה מעתה לאמונת חכמים בתכלית השלמות באמת כרצונך הטוב. כי אתה יודע ה' אלקינו, גדל חלישותנו בעת הזאת, ואין לנו שום סמיכה כי אם על החכמים והצדיקים האמתיים. על כן זכנו להאמין בכל החכמים והצדיקים והכשרים אמתיים, ולבלי לדבר שום דבור נגד כבודם חס ושלום, ולבלי לבזות שום בר ישראל שבעולם. חוס וחננו וחמל נא עלינו, ונצ' לשוננו מרע ושפתנו מדבר מרמה. ועזרנו והושיענו שזנכה להקים את האמונה הנפולה, ונזכה לתקן אמונת חכמים בשלמות באמת, ועל-ידי זה תחזיר ותתן כח הידים להמלאכים הקדושים לקבל ולהשפיע לכל העשבים ולכל הדברים שבעולם, ותשלח רפואה שלמה לכל מכותינו בגוף ונפש בגשמיות ורוחניות, רפאונו ה' ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נז)

סיפור

אבל היה מן הנמנע כי היה אז החגאות שלהם שלשה ימים רצופים: ה' ביום רביעי פרשת שמני אחד-עשר לספירה נכנסנו לבית ר"ה הסרסור, והלך עמנו לשערי העיר (שקורין פריגיווארניע) ותכף ומיד שברנו ספינה בסך מאה רובל בעד שנינו ולבי היה מספק בתחלה איך אתן סך כזה, כי לא נשאר בידי על שארי עקרי ההוצאות משם ולהלן אפילו סך כזה וזה ידוע שמסתמבול לארץ ישראל הדרך רחוק מהדרך שיש מאדעס לסטמבול אך אף על פי כן השלכתי יחבי על השם יתברך ושכרתי הספינה תהילה לאל בסך הני"ל, ולה' הישועה:

בהיותי באדעס, רציני לראות פנים עם האנשים הגרים היושבים שם שבאו לשם כדי לנסע לארץ ישראל, ולא עלתה בידי כי קצת מהם נסעו בתחלת החורף לאיזה עיר

קטנה הסמוכה לאדעס כי כמה אנשים עם נשותיהם ויוצאי-חלציהם באו בקיץ תקפ"א העבר לאדעס, אבל מחמת שמעות רעש המלחמה של הגרעקין נתעכבו כלם באדעס, וקצת מהם נסעו לעיר הנוכר לעיל כדי להיות שם כל ימי החורף, מחמת גדל ההוצאה שבאדעס, כי ישיבת כרכים קשה עליהם וקצת מהם נשארו באדעס ואשה אחת הייתה בבית רבי העניך שהיא אכסניא שלי, אבל לא דברתי עמה כלל מהנסיעה של ארץ ישראל כי מה יועיל לי אם תסע עמדי, ובפרט שהבנתי שגם היא אינה מרצה לנסע תכף ושאר אנשים שרוצים לנסע לארץ ישראל לא ראייתם לפני, כי באדעס לא התפללתי בבית המדרש, על כן לא ראיית אותם רק איש אחד הוא רבי אהרן יהודא הני"ל:

והנה באיזה יום הקרה ה' לפני איזה איש עני אחד, ראייתו עומד בבית רבי צבי שהייתי יושב שם כל היום באדעס, כי שם הזמין לי השם יתברך בחסדו מקום מנוחה חדר מיוחד והייתי אוכל ולן אצל רבי העניך, אבל כל היום כלו ישבתי בבית רק בחדר הנוכר לעיל וזה הועיל לי מאד מאד לנסיעת ארץ ישראל, ולולא זאת לא הייתי יכול להתמהמה באדעס כל כך, ומי יודע אם הייתי נוסע לארץ ישראל:

שיחות

"למה להיות צריכים לקנות את הדירות שלנו באומן, שניסע לאומן לדורי דורות.. (באומן, 50 ימים לפני הסתלקותו)

"כל מה שמוכא בלקוטי מוה"ר"ן על מעלת התקרבות לצדיק וכו', נאמר על רבנו הקדוש, שגילה את זה, ואנהנו חברים המקבלים זה מזה" (אדר תשנ"ב)

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך) ... רבנו דיבר מאד ללמוד פוסקים בכל יום, "שולחן ערוך" בכל יום, ואם אין לו זמן, על-כל-פנים ילמד איזה סעיף אפילו שלא מחזיק בו, כי זה טובת הנשמה ה"שולחן ערוך", היסוד היהדות, ויש בו גם-כן גאוונות (הקיצור שולחן ערוך), והיה בקי מאד בכל ספרי קודש והפוסקים והצדיקים, רואים בפירוש שלו שהוא היה בקי מאד בכל הספרים, בכל הספרים של הצדיקים הקדושים והגאוונים...

... כולם קבלו את ה"קיצור" של הרב גנצפריד, הלוואי שנהיה בקי בזה, זה היסוד של כל התורה, של הגמרא ושל הדינים, לקיים... הבעל ה"קיצור", הוא היה גאון וצדיק גדול... אם הוא היה מתקרב? היה העולם יותר קרוב להשם יתברך, ויותר חכמה ויותר לב ויותר חמימות, אנחנו זכינו להבעל שם הקדוש, היה גאון וצדיק הבעל שם ותלמידיו, כל התלמידים שלו היה להם רוח הקודש, היו צדיקים קדושים מאד, הבעל שם טוב והתלמידים שלו, רבנו הקדוש דיבר מזה, רבנו הקדוש כשבא מארץ ישראל אמר: "שהוא צריך ששים גיבורים, כמו הבעל שם הקדוש", הבעל שם הקדוש היה לו תלמידים ששים גיבורים, אבל העניין של רבנו ז"ל זה הוא עולה על הכל, כי זה היה כבר אורו של משיח, זה היה הגאולה השלימה האחרונה שאין אחריה גלות!, עכשיו אנחנו מרגישים קצת כמה שהיה נחוץ הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים, תלמידיו גם כן, לא היו כולם אחד, היה חילוקים... שיהיה לו קשר עם האור של הבעל שם טוב, זה עיקר גדול...

... האור של הבעל שם טוב, כבר יש האור של רבנו הקדוש שהוא עניין של משיח, זה עניין שכל הספרדים והאשכנזים, כולם יתבטלו, כולם צריכים לקבל האור, אבל העיקר אנחנו יודעים שהעיקר הוא הבעל שם טוב ותלמידיו ורבנו הקדוש...

העיקר היה רבנו, רבנו הקדוש, הוא היה הנשמה, כל החיות של התורה, של כל הצדיקים... הבעל שם הקדוש היה לו זכיה שהוא הביא את רבנו בעולם. פיגא היה נכדת הבעל שם טוב, האימא של רבנו הקדוש... אבל העיקר היום הוא רבנו, הוא הבעל שם טוב ורבנו הקדוש, אם זה היה מתגלה בעולם, כל העולם היה צדיקים! הוא הזהיר ללמוד "שולחן ערוך" בכל יום ולקיים, מה שכתוב בו לקיים! רבנו הקדוש גילה העניין של התבודדות, לדבר עם השם יתברך כמו שאנחנו מדברים, לכבות ולדבר עם השם יתברך, ככה אמר רבנו הקדוש. 'התבודדות', מילה אחת, 'התבודדות', זה כולל הכל, כל אחד מישראל צריך להתפלל להשם יתברך על כל דבר של התורה, שזנכה לקיים ולידע ולדעת...

מזל אופ